

O NĚKTERÝCH OTÁZKÁCH ORGANISACE SOUČINNOSTI MEZI ARMÁDNÍ RYCHLOU SKUPINOU A MECHANISOVANÝMI DIVISEMI PRVNÍHO SLEDU ARMÁDY

Škpt. tank. Zdeněk Knop

Poznámka redakce: Vojenská mysl otiskuje práci škpt. Knopa, která se zabývá velmi aktuálními otázkami součinnosti, v nichž se vyskytuje stále ještě mnoho nejasností a v nichž se proto také často dopouštějí velitelé a štáby chyb.

Ani práce škpt. Knopa nevyčerpává uvedenou tematiku. Je však vhodným podkladem pro rozvinutí diskuse, k níž redakce vyzývá čtenáře Vojenské mysli. Zejména je třeba uvážit úlohu velitele armády a velitelů sborů při organizaci součinnosti mezi ARS a armádními sbory prvního sledu armády.

Hlavním cílem soudobých útočných operací je úplné rozdrčení nepřítele. Toho se dosahuje

- jeho zničením mohutnou palbou všech prostředků,
 - úderem do celé hloubky obrany a současným pohybem celé bojové sestavy kupředu s nepřetržitým zesilováním úderu a zvyšováním tempa útoku, zakončeným obklíčením nebo nepřetržitým pronásledováním nepřítele do jeho úplného zničení nebo zajetí.
- Jedním z nejdůležitějších činitelů, kteří určují možnost uskutečnit uvedené charakteristické znaky, jsou tankové a mechanisované vyšší jednotky, jimiž je soudobá vševojsková armáda vybavena a podle potřeby ještě zesilována.

Cílem armádní útočné operace obvykle je rozdrčení nepřítele rozdrobením nepřátelské obranné sestavy na izolované části, jejich obklíčením a ničením.

Armádní útočná operace se zpravidla dělí na tato období:

- na přípravné období,
- na průlom a zničení nepřítele v jeho taktické hloubce obrany a rozvinutí průlomu rychlou skupinou a druhým sledem armády s cílem obklíčit a zničit hlavní nepřátelské uskupení v součinnosti s vojsky sousední armády a zničit nepřátelské operační zálohy přicházející na pomoc obklíčovanému nepřátelskému uskupení. Tankové a mechanisované jednotky jsou jedním z nejdůležitějších prostředků k uskutečnění tohoto cíle.

Při průlomu taktické hloubky obrany bojují tankové a mechanisované jednotky vesměs v sestavě nebo v těsné součinnosti s vyššími vševojskovými jednotkami.

Při rozvinutí průlomu v operační hloubce nepřátelské obrany bojují tankové a mechanisované jednotky v sestavě rychlých skupin, bez těsné taktické součinnosti s hlavními silami armády a jsou odkázány ve značné míře samy na sebe.

Proto je povinností velitele a štábu armády učinit všechna opatření, která usnadní činnost armádní rychlé skupiny (ARS). Musí ji tudíž zabezpečit tak, aby bojová síla jejich jednotek nebyla opotřebována dříve, než pronikne do operační hloubky, ke již s plným a bezprostředním zabezpečením prostředky hlavních sil armády počítat nemůže.

Správná volba doby zasazení ARS do průlomu je jednou z nejvážnějších, přitom jednou z nejsložitějších otázek. To vyžaduje od velitele a štábu armády, velitelů a štábů armádních sborů a od jednotek v dotyku s nepřítelem zaměřit všechno úsilí k tomu, aby zasazení ARS do průlomu bylo co možná nejrychlejší a bez zbytečného rozvíjení hlavních sil ARS.

Vyžaduje to tedy dokonalé přípravy a dobré organizace součinnosti sborů a divísi prvního sledu armády s ARS jak v přípravném období operace, tak i před samým zasazením ARS.

I. Zasazení ARS

a) Doba zasazení ARS závisí hlavně

- na cíli útočné operace a úloze ARS při jeho plnění,
- na hloubce obrany nepřítele, jejím obsazení, ženijním vybudování a celkové její odolnosti,
- na síle a hustotě prostředků a tím na průbojné schopnosti prvního sledu armády.

Nejpravděpodobnější a nejčastější bude případ, kdy k zasazení ARS dojde až zrána druhého dne operace. Jak známe dnešní americkou obranu, nelze počítat s průlomem taktické hloubky obrany (t. j. i s postavením sborových záloh) dříve než koncem prvního dne operace. Znamená to tedy, že k zasazení ARS může dojít nejdříve zrána druhého dne operace. Při slabě vybudované nepřátelské obraně a nemá-li nepřítel předem obsazeno pásmo sborových záloh, může dojít k zasazení ARS již ke konci prvního dne operace, aby její jednotky spolu s MD urychlily průlom pásma sborových záloh nepřítele. Nepodaří-li se armádním sborům prvního sledu armády vytvořit předpokládané podmínky pro zasazení ARS během prvního dne operace, musí je vytvořit na začátku druhého dne operace, ovládnutím čáry pro zasazení ARS.

To však nevylučuje možnost zasadit ARS, i když nejsou zcela vytvořeny požadované podmínky. Tu právě záleží na veliteli armády, aby správně zhodnotil situaci a přijal řešení ji odpovídající. Je tu totiž dvojí nebezpečí:

- předčasným zasazením ARS může způsobit, že jednotky ARS utrpí značné ztráty ještě dříve, než začnou plnit svůj hlavní úkol, t. j. činnost v operační hloubce,
- opožděným zasazením ARS dává nepříteli možnost, aby včas obsadil další obranná postavení v hloubce svými operačními zálohami a tím značně ztížil anebo i vůbec znemožnil rozvinutí operace do hloubky. V obou případech dojde k zpomalení tempa operace a může se stát, že operace nedosáhne plánovaného cíle.

Vidíme tedy, že volba správného okamžiku zasazení ARS do průlomu je otázka velmi vážná a vyžaduje od velitele armády dokonalou znalost situace na frontě, znalost nepřátelských možností manévru zálohami co do místa i času, a vyžaduje dále od velitele armády soustředit veškeré úsilí na to, aby byly co nejrychleji zdolány odpory bránící v postupu mechanisovaným divisím, kde má vejít ARS do průlomu.

b) Požadavky na tempo mechanisovaných divisí

Průlom taktické hloubky nepřátelské obrany provádějí pěší a mechanisované divise prvního sledu armády.

Na tempu průlomu závisí zpravidla úspěch celé armádní operace. Dnes zpravidla kládeme požadavek, aby první sled armády prolomil již prvního dne operace celou taktickou hloubku nepřátelské obrany, dokonale zničil nebo vyřadil bránícího se tam nepřítele a vytvořil tak příznivé podmínky pro zasazení jednotek k rozvíjení úspěchu do hloubky, t. j. ARS a druhého sledu armády.

Splnění tohoto požadavku předpokládá vysokou morální a bojovou zdatnost prolomujících jednotek a mistrovské ovládnutí způsobů řízení vojsk veliteli všech stupňů i za nejsložitějších podmínek.

Proč chceme, aby bylo tempo průlomu taktické hloubky co nejvyšší?

Naši snahou bude včasným zasazením rychlých skupin předejít nepřátelské operační zálohy a nedovolit nepříteli vytvořit si podmínky pro provedení protiúderu nebo se zachytit na předem připravených obranných čarách.

V široce založené armádní (frontové) operaci je nepřítel zpravidla teprve v odpoledních hodinách prvního dne operace s to odhalit náš směr hlavního úderu.

Podáří-li se mu to, bude se snažit do večera náš postup na hlavním směru zastavit a během noci přisunout své bližší operační zálohy na nejhroženější směr, aby ráno protiúderem odřezal, obklíčil a zničil naše proniklé jednotky.

Proto je třeba

- zničit již prvního dne operace nepřítele v celé jeho taktické hloubce i jeho taktické zálohy a nedovolit mu organisovaný odchod na třetí pásmo obrany;
- leteckými údery a palbami dalekonosného dělostřelectva ochromit jeho bližší operační zálohy a nedovolit jim přijít včas k místu průlomu;
- včasným zasazením rychlých skupin předejít nepřátelské hlubší operační zálohy a zabránit jim v obsazení a organisování obrany na dalších obranných postaveních v hloubce. Splnění tohoto třetího požadavku závisí na splnění prvních dvou.

Dalším požadavkem, který v zájmu účinného zasazení ARS klademe na první sled armády je, aby jednotky prvního sledu armády aktivní, smělou a rozhodnou činností i v noci zaměstnávaly nepřítele tak, aby neměl naprosto čas organisovat ustupující jednotky a novou obranu na čarách pro něho výhodných. Dále je třeba zabránit nepříteli v pokusech o vyvedení svých jednotek z boje a po reorganisaci jejich zasazení na nové obranné čáře.

Musí tedy jednotky prvního sledu armády

- neustále udržovat dotyk s nepřítelem,
- dále — i v noci — vyčerpávat jeho síly.

Podaří-li se nepříteli vyvést své jednotky organisovaně na pásmo sborových a armádních záloh a zabránit našim úderům na jeho zálohy, znamená to, že se nepříteli podařilo zabránit nám v dosažení plného úspěchu, neboť nás donutil k organisování nového průlomu.

Na vysokém tempu a mistrovském řízení a provádění bojové činnosti vojsk prvního sledu armády závisí tedy úspěch celé armádní útočné operace.

c) Činnost mechanisovaných divisí s cílem vytvořit podmínky pro zasazení ARS.

Z jednotek prvního sledu armády budou zejména mechanisované divise vytvářet podmínky pro zasazení ARS.

Co rozumíme „podmínkami pro zasazení ARS“?

Je to především

- splnění úkolu ovládnutí čáry plánovaného zasazení ARS jednotkami prvního sledu armády (t. j. především mechanisovanými divisemi),
- vytvoření dostatečně širokého průlomu v celé taktické hloubce obrany nepřítele,
- ochrana jednotek ARS před účinky pozemních a leteckých sil, které by mohly ohrožovat svou palbou postup ARS v určeném pásmu,
- vytvoření podmínek, umožňujících rychlý a plynulý průchod jednotek ARS bojovou sestavou armádních sborů, které provedly průlom. Jsou to: obnova a zřízení komunikací, odminování pochodových os a terénu, organizace regulační služby, včasné uvolnění komunikací potřebných pro přesun ARS z výchozího prostoru na čáru zasazení a likvidace zbylých ohnisek odporu nepřítele na osách postupu ARS.

Kromě toho musí mechanisované divise mít uspořádanu svou bojovou sestavu tak, aby se mohly co nejrychleji připojit k postupující ARS a rozvíjet dosažený úspěch do hloubky. To znamená, že velitelé MD musí mít připraveny jednotky pro sestavení předsunutých oddílů, které, využívající postupu ARS, pronikají po stranách do operační hloubky a udržují tak souvislost fronty ARS s hlavními silami armády a zabezpečují boky a tyl ARS před odřezáním od hlavních sil armády možným nepřátelským zásahem do prostoru mezi ARS a hlavní sily armády.

Vidíme tedy, že na činnosti MD závisí do značné míry otázka úspěšného zasazení ARS a její činnosti hned po překročení jednotek prvního sledu armády.

Všimněme si nyní stručně údobí činnosti mechanisovaných divisí prvního sledu armády, v němž tyto přímo vytvářejí podmínky pro zasazení ARS, t. j. údobí průlomu pásma sborových záloh. Mechanisované divise budou zpravidla zasazeny na tom směru, na němž je předvídáno zasazení ARS. Vyplývá to ze snahy co nejrychleji prolomit pásmo sborových záloh z oněch důvodů, o nichž byla řeč v předcházející stati.

Jakmile mechanisované divise spolu s pěšími divisemi prolomí postavení divišních záloh, vysílají velitelé mechanisovaných divisí silné předsunuté oddíly. Jejich úkolem je předejít nepříteli, vklínit se do pásma sborových záloh a nedovolit nepřátelským jednotkám klást organisovaný odpor v připraveném obranném postavení.

Za předsunutými oddíly rychle postupují hlavní síly, ničí zbylé odpory a po krátkém dělostřeleckém a případně leteckém přepadu prolomují druhé pásmo obrany z chodu. Při tom plně využívají úspěšné činnosti předsunutých oddílů.

Nepodařilo-li se předsunutým oddílům vniknout do pásma sborových záloh, využívají velitelé mechanisovaných divisí zpráv získaných předsunutými oddíly o rozložení nepřátelských jednotek a palebných prostředků k tomu, aby určili nejvhodnější pásmo a směr průlomu pásma sborových záloh.

Takto prováděný průlom vyžaduje ovšem další přípravy podle hodnoty nepřátelské obrany — 2 až 4 hodiny. Zpravidla má znaky útoku na nepříteli, který spěšně přešel do obrany. Mechanisované divise sborů prvního sledu armády provádějí zpravidla průlom v těsné vzájemné součinnosti, aby na dostatečně široké frontě vytvořily podmínky pro zasažení ARS. Mohou tak, za předpokladu, že každá z nich prolomuje v pásmu 2 až 3 km širokém a rozšiřuje úspěch do stran, vytvořit hrdlo široké 5 až 8 km, což odpovídá potřebám ARS.

V průběhu další bojové činnosti rozvíjejí mechanisované divise průlom především do hloubky. Rozšiřování hrdla průlomu bude zpravidla úkolem předsunutých oddílů pěších divisí. Čím širší je hrdlo, tím bezpečnější je vchod ARS do průlomu, tím méně je ARS ohrožována palbami do boků své sestavy.

Útok mechanisovaných divisí směřuje k tomu, aby čelně prorvaly nepřátelskou obranu a útokem do boků nepřátelské sestavy rozšiřovaly průlom na potřebnou šířku. Podaří-li se jim prolomit a dokonale zničit nepřátelské odpory před sebou i na bocích, hovoříme o „čistém“ průlomu.

Někdy se do okamžiku zasažení ARS nepodaří vytvořit „čistý“ průlom. Je totiž třeba počítat s tím, že se nepřítel bude snažit z méně ohrožených a pasivních úseků stáhnout všechny volné jednotky k místu průlomu, aby zastavil náš postup. Kromě toho použije všech prostředků dělostřelectva, letectva a zejména protitankových zářarů, aby zamezil rozvíjení průlomu.

Nebude tedy ARS v některých případech vcházet do průlomu, aniž by aspoň částí svých sil v součinnosti s mechanisovanými divisemi nelikvidovala zbytky nepřátelských odporů. Čím méně odporů bude stát v cestě ARS, tím snazší a rychlejší bude provedení jejího zasažení.

Záleží velmi na tom, do jaké míry zničí mechanisované divise nepříteli v prostoru pásma sborových záloh.

II. Organizace zabezpečení zasažení ARS

1. V období plánování a přípravy operace

a) Úkoly velitele a štábu armády:

Zasažení ARS a její zabezpečení organizuje velitel armády již v období příprav celé operace. Ve svém rozhodnutí velitel armády stanoví:

- úkol ARS a směr její činnosti;
- vyčkávací a výchozí prostor a dobu jejich zaujetí;
- čáru zasažení do průlomu;
- osy přesunů do výchozího prostoru a na čáru zasažení;
- čáru, kterou musí sbory prvního sledu armády ovládnout, aby mohla být zasažena ARS;
- úkoly dělostřelectva, letectva, ženijního a chemického vojska k zabezpečení zasažení ARS;
- úkoly a směry postupu armádních sborů k rozšiřování úspěchu dosaženého ARS;

— opatření k materiálně technickému zabezpečení činnosti ARS v hloubce nepřátelské obrany.

Velitel armády musí pak velitelům armádních sborů, v jejichž pásmech ARS bude zasazena, stanovit úkoly k zabezpečení zasazení ARS.

Bude to především stanovení čáry, kterou musí sbory ovládnout, stanovení úkolů sborovému dělostřelectvu, opatření k zabezpečení plynulého přesunu ARS do průlomu, t. j. úprava komunikací sborovými ženijními jednotkami, uvolnění výchozího prostoru ARS jednotkami sborů prvního sledu armády. Dále velitel armády stanoví způsob součinnosti armádních sborů s ARS při rozvíjení úspěchu do operační hloubky nepřátelské obrany. Štáb armády je pak povinen zpracovat plán zabezpečení zasazení ARS do průlomu, v němž přesně stanoví, co, kdy a který armádní sbor (nebo jeho vyšší jednotky) a jednotlivé druhy vojsk jsou povinny učinit, aby zasazení ARS bylo rychlé, plynulé a bez zbytečných ztrát.

b) Úkoly velitele armádního sboru:

Velitel sboru, v jehož pásmu má být zasazena ARS, musí ve svém rozhodnutí pamatovat na řadu opatření, jejichž uskutečnění zabezpečuje mnohdy úspěch celé armádní operace.

Rozhodnutí velitele sboru se nebude v podstatě lišit od rozhodnutí za podmínek, kdy v pásmu sboru není zasazena ARS. Bude však obsahovat několik opatření, která mají zasazení ARS zabezpečit.

Budou to zejména

- organizace úpravy a uvolnění stanovených komunikací pro přesun ARS do průlomu;
- uspořádání bojové sestavy armádního sboru tak, aby ARS ji mohla přebročit hladce, plynule a hlavně rychle, tudíž bez zbytečných ztrát na živé síle a bojové technice a aby přitom i překračovaný sbor mohl dále plnit svůj bojový úkol;
- opatření k rychlé likvidaci nenadále se objevivších nepřátelských odporů, které by mohly ohrozit ARS;
- opatření k rychlému rozvíjení úspěchu obchvatným manévrem do boků a týlu nepřátelských jednotek, jejichž sestava byla činností mechanizovaných divísi rozrušena, t. j. stanovení úkolů jednotkám AS, organizace dělostřeleckých palb na nejdůležitější prostory, odkud by nepřítel mohl řídit dělostřelecké palby na postupující ARS, využití letectva a dalekonosného dělostřelectva k zamezení příchodu nepřátelských záloh;
- opatření k vyslání silných předsunutých oddílů, které využívají rychlého postupu ARS pronikají do hloubky a zabezpečují tak ARS s boků a z týlu.

Aby velitelé divísi, v jejichž pásmech ARS bude zasazena, mohli správně zabezpečit její zasazení, musí je velitel armádního sboru seznámit v potřebném rozsahu s organizací zasazení ARS. Tito velitelé musí mít proto úplně jasno,

- kde je výchozí prostor ARS;
- po kterých komunikacích se ARS bude pohybovat při zasazení do průlomu a kdy nejpozději musí být tyto komunikace uvolněny;
- z které čáry bude ARS zasazena;
- v kterém pásmu a na jakém směru bude zasazena;
- kdy zahájí přesun z výchozího prostoru a kdy překročí (projde) sestavu jednotek v do-tyku s nepřitelem.

2. V období průlomu taktické hloubky obrany nepřítel

Velitel armády i velitelé armádních sborů prvního sledu armády během průlomu taktické hloubky obrany nepřítel musí pečlivě sledovat bojovou činnost vlastních i nepřátelských jednotek, pohyby a činnost nepřátelských záloh, a podle toho upravovat a upřesňovat opatření připravená k zabezpečení zasazení ARS. Velitel armády musí tedy již

během prvního dne operace zhodnotit průběh bojů na směru hlavního úderu, předvídat možnou činnost nepřítele během noci a druhého dne operace a již v odpoledních hodinách přijmout rozhodnutí na příští den. Podstatnou a řekl bych nejzávažnější částí tohoto rozhodnutí bude právě určení takových úkolů sborům prvního sledu, jejichž splnění zabezpečí včasné, plynulé a rychlé zasazení ARS. Na velitelích armádních sborů pak závisí, aby rozhodnutí velitele armády přenesli do svých jednotek a zejména zabezpečili splnění úkolů těmi jednotkami v jejichž pásmech má ARS vejít do průlomu.

III. Organizace součinnosti mezi ARS a mechanisovanými divisemi

Z toho, co bylo uvedeno v předcházejících statích, vyplývá, že součinnost mezi ARS a mechanisovanými divisemi, v jejichž pásmech útoku ARS bude zasazena, musí být organizována už před zahájením celé operace a v průběhu boje musí pak být upřesňována nebo upravována podle konkrétně se vyvíjející situace.

Podkladem pro organizaci součinnosti mezi ARS a mechanisovanými divisemi jsou rozhodnutí velitelů armády, armádních sborů, mechanisovaných divísi a velitele ARS. Ústředním řídícím a usměrňujícím činitelem v těchto otázkách je velitel armády, ale detailní propracování záležitostí pak na velitelích armádních sborů, mechanisovaných divísi a na veliteli ARS.

Bude proto osobní dohovor součinnosti mezi těmito veliteli velmi důležitou součástí příprav celé armádní útočné operace. Než dojde k dohovoru součinnosti, musí si velitelé připravit zásadní otázky, které při dohovoru nutno řešit.

Velitel ARS

1. musí si ujasnit úkol ARS a úkoly armádních sborů a mechanisovaných divísi, které budou vytvářet podmínky pro zasazení ARS;
2. musí podrobně vyhodnotit nepřítele, s nímž se pravděpodobně střetne při zasazení a během postupu v bližší operační hloubce;
3. musí dokonale prostudovat terén v prostoru předpokládaného zasazení ARS a přijmout řešení jemu odpovídající;
4. musí si uvědomit, v jaké situaci mohou být mechanisované divise v době zasazení ARS do průlomu, t. j. které čáry pravděpodobně dosáhnou;
5. musí určit nejvhodnější sestavu ARS pro zasazení do průlomu, která dovolí i případné změny podle konkrétně se vyvíjející situace;
6. musí si ujasnit podrobně prostorově i časově činnost jednotek ARS i mechanisovaných divísi v době zasazení a během další bojové činnosti ARS v hloubce nepřátelské obrany.

Velitel mechanisované divise

1. musí si naprosto přesně ujasnit každou podrobnost svého úkolu, zejména oněch částí, jejichž splnění má zabezpečit zasazení ARS;
2. musí vyhodnotit pravděpodobnou činnost nepřítele v období boje o druhé pásmo obrany a vytváření podmínek pro zasazení ARS;
3. musí si ujasnit prostorově i časově činnost jednotek ARS před zasazením do průlomu. Bude jej zajímat zejména umístění výchozího prostoru ARS, osy jejího přesunu do výchozího prostoru, čára zasazení, v kterém úseku a na které čáře překročí ARS pravděpodobně sestavu jeho divise, který je hlavní směr činnosti ARS, jak další postup ARS usnadní činnost jednotkám jeho mechanisované divise;
4. musí zhodnotit terén v úseku předpokládaného zasazení ARS a uvědomit si, jaká opatření se zřetelem na terénní zvláštnosti musí učinit k zabezpečení splnění úkolu;
5. musí si ujasnit pravděpodobnou sestavu své divise při boji o druhé pásmo obrany a vypočítat nejnižší nutné tempo postupu během boje o pásmo sborových záloh, aby včas splnil úkol na zabezpečení zasazení ARS.

Je pochopitelné, že při tomto rozboru berou velitelé v úvahu návrhy svých náčelníků štábů, náčelníků oddělení a velitelů a náčelníků druhů vojsk a týlu. Příprava k organizaci

součinnosti musí být hlavním obsahem činnosti velitelů i štábů mechanisovaných divisí a ARS po vydání konečných rozhodnutí velitelů.

Když si velitelé ujasnili všechny potřebné otázky, mohou přikročit k vlastnímu dohovoru součinnosti.

Vzhledem k tomu, že na čáru zasazení ARS nebude zpravidla vidět z pozemních pozorovatelů před předním okrajem hlavního pásma nepřátelské obrany, provádí se dohovor součinnosti podle mapy ve štábu ARS, nebo té mechanisované divise, která má nejpodstatnější podíl na vytváření podmínek pro zasazení ARS.

Dohovoru součinnosti budou přítomni: velitel ARS, velitelé mechanisovaných divisí, jejich náčelníci operačních a zpravodajských oddělení, velitelé a náčelníci druhů vojsk a týlu, zástupci pro technické věci a velitelé pluků. Je třeba, aby byli přítomni též náčelníci operačních oddělení armádních sborů a náčelníci jejich štábů, není-li možná přítomnost některého sborů. Přítomnost některého příslušníka štábu armády (nejlépe z velitelství tankového a mechanisovaného vojska armády) zaručí, že dohovor součinnosti bude bezpečně veden v duchu rozhodnutí velitelé armády.

Velitelé armády.

Dohovor součinnosti se provádí formou soustavného probírání všech otázek, které si jednotliví velitelé připravili na základě předchozích úvah.

Velitelé přicházejí k dohovoru součinnosti s jasně promyšleným plánem bojové činnosti svých jednotek v údobí přípravy zasazení ARS a v době samotného zasazení ARS.

Ujasní si spolu

- úkoly divisí a ARS podle údobí boje s hlavním zřetelem na zabezpečení ARS,
- systém obrany nepřítele a jeho pravděpodobnou činnost,
- terénní zvláštnosti, které mají vliv na činnost mechanisovaných divisí i ARS,
- sestavu svých jednotek před zasazením ARS,
- čáru, kterou mají mechanisované divise ovládnout k zabezpečení zasazení ARS,
- které jednotky mechanisovaných divisí a ARS budou společně pracovat v okamžiku zasazení ARS,
- cesty, po nichž ARS vjíždí do průlomu,
- jaká opatření a kdy musí mechanisované divise učinit k uvolnění potřebných komunikací pro ARS,
- směr hlavního úderu mechanisovaných divisí a směr postupu ARS,
- v kterých směrech budou útočit jednotlivé pluky mechanisovaných divisí a ARS,
- kde a které průzkumné orgány a předsunuté oddíly ARS překročí sestavu mechanisovaných divisí,
- které dělostřelecké jednotky ze sestavy mechanisovaných divisí budou k dispozici pro zabezpečení zasazení ARS a kde budou mít svá palebná postavení,
- jaké palby musí mít dělostřelectvo naplánováno k zabezpečení zasazení ARS,
- jaké dymové clony nutno připravit k oslepení nepřátelských pozorovatelů,
- kdy a v jakém směru nutno vyslat předsunuté oddíly mechanisovaných divisí,
- potřebu smluvených znamení.

Když si takto spolu uvedené otázky ujasnili a probrali, vyřeší eventuální vzájemné požadavky, které z dohovoru vyplývají.

Dále se dohodnou na způsobu součinnosti průzkumných orgánů ARS s jednotkami mechanisovaných divisí během průlomu taktické hloubky obrany nepřítele. Je bezpodmínečně nutné, aby si ARS svými průzkumnými orgány zabezpečila přímé získávání zpráv zejména o rázu nepřátelské činnosti, jeho bojových prostředcích, které by mohly ohrozit činnost ARS při zasazení, a o komunikacích určených pro její přesun. ARS zpravidla využívá některých komunikací, po nichž byly mechanisované divise zasazeny do boje. Dohodnou se tedy velitelé na tom, jak bude zabezpečena úprava a uvolnění těchto komunikací pro přesun ARS.

Dále se velitelé dohodnou na způsobu dodávání získaných zpráv o nepříteli v průběhu bojové činnosti mechanisovaných divisí a na vzájemném vyslání styčných důstojníků

s radiovými stanicemi. Doplní si eventuálně podle vzniklé potřeby tabulku smluvených znamení.

Je nutné, aby si velitel i příslušníci jejich štábu poznamenali dohovořená opatření do mapy, aby na žádné z nich nezapomněli.

Dohodnutá součinnostní opatření jsou veliteli a štáby upřesňována a doplňována až do zahájení operace podle dodatečně získávaných zpráv o nepříteli. Obdobně tomu bude i během boje divisi prvního sledu armádních sborů a po zasazení mechanisovaných divisí do boje. Tu zejména bude třeba zabezpečit dodávání získaných zpráv o nepříteli a terénu, aby na ně mohlo být ihned reagováno úpravou dohodnutých opatření.

Nejzávažnější doba nastává tehdy, kdy mechanisované divise vedou už boj za splnění požadovaných podmínek pro zasazení ARS, t. j. při boji o pásmo sborových záloh.

Protože k zasazení ARS dochází zpravidla ráno druhého dne operace, bude nutné, aby noci a časných hodin ranních po rozednění bylo využito k upřesnění otázek součinnosti podle konkrétně se vyvinuvší situace.

Tento problém řeší především velitel armády už svým rozhodnutím pro bojovou činnost na druhý den boje, které přijal prvního dne operace. Ráno před zasazením ARS velitel armády toto své rozhodnutí upřesní po krátkém velitelském průzkumu s veliteli armádních sborů a s velitelem ARS a zároveň upřesní opatření pro součinnost.

To spolu s rozhodnutími velitelů armádních sborů pro další boj tohoto dne je podkladem k upřesnění součinnosti mezi ARS a jednotkami mechanisovaných divisí.

Nyní mohou velitelé už konkrétně dohodnout ty otázky, které v přípravném období řešili jen rámcově.

Budou to konkrétní opatření na zničení zbylých ohnisk odporu nepřitele, na vyčištění průlomového pásma, opatření k odražení možných nepřátelských protiútoků, opatření k překonání nepřátelských zátarasů a vzájemná pomoc při zdolávání nepřátelských odporů během postupu ARS.

Velitelé si navzájem přesně v terénu vytyčí útočná pásma a směry útoku svých jednotek, manévry jednotek, palby dělostřelectva a upřesní si místa pro předvídané zásahy letectva.

Je důležité, aby to bylo provedeno v co nejkratší době a nebylo tím zdržováno zasazení ARS a aby dohovořená opatření pronikla až dolů k jednotkám a mohla být uskutečněna. Je proto nutné, aby štáb smrdy již během noci vydal nařízení o způsobu, době a místu dohovoru součinnosti všem zúčastněným velitelům.

V průběhu boje v operační hloubce zůstávají otázky součinnosti mezi mechanisovanými divisemi a ARS stále nejprřednějšími a je nutno jim věnovat náležitou pozornost.

ARS, která svým rychlým postupem vytváří hrot mohutného klínu, vraženého do nepřátelské obranné sestavy, může být velmi nebezpečně ohrožována nepřátelskými údery do boků a týlu. Je tu nebezpečí odříznutí ARS od hlavních sil armády a tím ohrožení úspěchu celé armádní operace.

Zmínil jsem se již o tom, že je nutno udržovat operační souvislost fronty ARS s hlavními silami armády. Zpravidla to budou prakticky provádět mechanisované divise svým rychlým postupem do hloubky nepřátelské obrany. Plní tedy mechanisované divise dvojí úkol: jednak rozšiřují průlom, jednak zabezpečují týl ARS.

Nejvýhodnější pro ARS bude, budou-li po obou bocích postupovat mechanisované divise. Velitel ARS bude cítit aspoň do určité míry bezpečnost svého týlu a bude moci soustředit svou pozornost hlavně před sebe a na ty nepřátelské zálohy, které mu mohou bránit v postupu vpřed.

V čem bude tedy záležet součinnost v operační hloubce nepřátelské obrany mezi mechanisovanými divisemi a ARS?

Bude to zabezpečení nepřetržité vzájemné informovanosti o situaci svých jednotek a o činnosti nepřitele. Dále se součinnost projeví při ničení těch nepřátelských odporů, které ARS vázala částí svých sil do příchodu mechanisovaných divisí. Tu zpravidla pře-

vezmou zničení nepřítele jednotky mechanisovaných divisí, aby všechny síly ARS byly soustředěny k dalšímu plnění úkolů v hloubce nepřátelské obrany.

Součinnost v operační hloubce nepřátelské obrany nebude moci být ve většině případů upravována osobním stykem velitelů. Vynikne tu úloha styčných důstojníků, kteří budou zprostředkovávat styk a přenášet vzájemné požadavky a návrhy, význam dokonale organizovaného a fungujícího radiového spojení a potřeba bezvadné praktické znalosti osobního používání radia k velení u všech velitelů a příslušníků jejich štábů.

Závěr

Organizace součinnosti, jak nás to učí stalinské vojenské umění, je jedním ze základních činitelů úspěchu v boji i operaci. Sovětská armáda ve Velké vlastenecké válce rozvinula v plné míře otázky organizace součinnosti mezi všemi druhy vojsk, plně je uplatňovala a lze říci, že právě tato okolnost měla značný vliv na výsledek všech operací i bojů.

Známe příklady z Veliké vlastenecké války, kdy mohutné tankové a mechanisované rychlé skupiny byly zasazovány do průlomu za podmínek značně obtížných, mnohdy hrdlem průlomu jen 5 km širokým, a přece zasazení bylo provedeno úspěšně a zabezpečilo rychlé přenesení úderu z taktické hloubky do operační hloubky nepřátelské obrany. Je jisté, že v takových případech hrála přesná organizace součinnosti velmi vážnou, mnohdy rozhodující úlohu.

Pokusil jsem se rozebrat některé otázky organizace součinnosti mezi mechanisovanými divisemi a armádní rychlou skupinou. Je nepochybné, že tyto problémy vyžadují dalšího studia a rozvedení. Čím bezpečněji a dokonaleji je ovládneme, tím lépe a úspěšněji budeme s to zabezpečit úspěch armádní útočné operace.